

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และการทำงานต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพาราในจังหวัดสงขลามานานไม่น้อยกว่า 6 เดือน และยินยอมให้ความร่วมมือในการทำวิจัย จำนวน 397 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบหลายชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา และรายได้ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลปัจจัยการทำงานของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการขายผลผลิต ปริมาณแรงงานที่ใช้กรีดยางต่อวัน ลักษณะพื้นที่สวนยางพารา ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา และจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน และส่วนที่ 3 เป็นแบบวัดคุณภาพชีวิตที่ดัดแปลงมาจากเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตชุดย่อขององค์การอนามัยโลก ฉบับภาษาไทย (WHO QOL – BREF – THAI) โดยสุวัฒน์ และคณะ (2540) ที่มีความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.83 ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 26 ข้อ เป็นด้านร่างกาย 7 ข้อ ด้านจิตใจ 6 ข้อ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 3 ข้อ และด้านสภาพแวดล้อม 8 ข้อ นอกจากนี้ยังมีคำถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมจำนวน 2 ข้อ ลักษณะของแบบวัดคุณภาพชีวิตนี้เป็นมาตราส่วน 5 ระดับ หลังจากได้นำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยนำไปทดลองใช้กับเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้เก็บตามเครื่องมือต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ฐาน

2. วิเคราะห์อำนาจในการทำนายของปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และการทำงาน ต่อคุณภาพชีวิต โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. เกษตรกรชาวสวนยางพาราส่วนใหญ่ (72.3 %) มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง โดยมีความเฉลี่ยคุณภาพชีวิตเท่ากับ 86.87 คะแนน (SD = 13.04) (จากคะแนนเต็ม 130 คะแนน)

2. ผลการวิเคราะห์อำนาจการทำนายของปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และการทำงาน ต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราพบว่ามีตัวแปรอิสระเพียง 5 ตัว ที่สามารถร่วมทำนายคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราได้ร้อยละ 13 ($R^2 = 0.13, p < .05$) ทั้งนี้ประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากร จำนวน 3 ตัว คือ ศาสนา เพศ และสถานภาพสมรส ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ จำนวน 1 ตัว คือ รายได้ และปัจจัยด้านการทำงาน จำนวน 1 ตัว คือ จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 5 นี้มีอำนาจการทำนายคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพาราโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ศาสนา จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน รายได้ เพศ และสถานภาพสมรส โดยศาสนา รายได้ และเพศมีอิทธิพลในด้านบวกต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา ซึ่งหมายความว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่นับถือศาสนาพุทธรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีรายได้สูงรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำ และเกษตรกรชาวสวนยางพาราเพศชายรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเพศหญิง ในขณะที่จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวันและสถานภาพสมรส มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในด้านลบ ซึ่งหมายความว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวันน้อยรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวันมากกว่า และเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่มีคู่สมรสรับรู้ถึงคุณภาพชีวิตดีกว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เป็นโสด หม้าย แยกกันอยู่ หรือหย่าร้าง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติพยาบาล

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าตัวแปร 5 ตัวที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพาราได้ คือ ศาสนา จำนวนชั่วโมงการทำงาน รายได้ เพศ และสถานภาพสมรส ดังนั้นพยาบาลผู้ปฏิบัติงานในชุมชนที่มีหน้าที่ในการดูแลคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มนี้จึงควร

จัดโปรแกรมพิเศษเพื่อช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่อาจมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง ผู้ที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานมาก รายได้ต่ำ และไม่มีคู่สมรส นอกจากนี้อาจต้องกำหนดรูปแบบเฉพาะในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในกลุ่มประชากรที่มีพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณีปฏิบัติในชีวิตประจำวัน อันเป็นผลจากศาสนาที่แตกต่างกันด้วย

2. ด้านการศึกษาพยาบาล

ควรส่งเสริมการให้ความรู้กับพยาบาลทุกระดับในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต องค์ประกอบคุณภาพชีวิต ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา เพื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะปัจจัยด้านศาสนา จำนวนชั่วโมงการทำงาน รายได้ เพศ และสถานภาพสมรส

3. ด้านการบริหารพยาบาล

ผู้บริหารทางการพยาบาลควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาบทบาทและความสามารถของบุคลากรทางการพยาบาล ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยการจัดอบรมหรือสัมมนาวิชาการให้แก่บุคลากรเหล่านั้น โดยเนื้อหาในการจัดอบรมหรือสัมมนาควรมีความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา รวมทั้งต้องทำงานประสานแบบสหวิทยาการกับบุคลากรต่าง ๆ ในทีมสุขภาพที่ให้บริการในชุมชน เพื่อให้การบริการที่จัดให้กับประชากรกลุ่มนี้เป็นไปในทางเดียวกันและสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ ของประชากรโดยเฉพาะ ปัจจัยด้านศาสนา จำนวนชั่วโมงการทำงาน รายได้ เพศ และสถานภาพสมรส

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจังหวัดสงขลาเท่านั้น ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้อาจไม่สามารถนำไปอ้างอิงถึงประชากรกลุ่มอื่นได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณีปฏิบัติในชีวิตประจำวันหรือวิถีการดำเนินชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต เพื่อจะได้มีข้อมูล

เพิ่มมากขึ้นและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวน
ยางพาราให้ดียิ่งขึ้น